

EUs samhörighetspolitikk

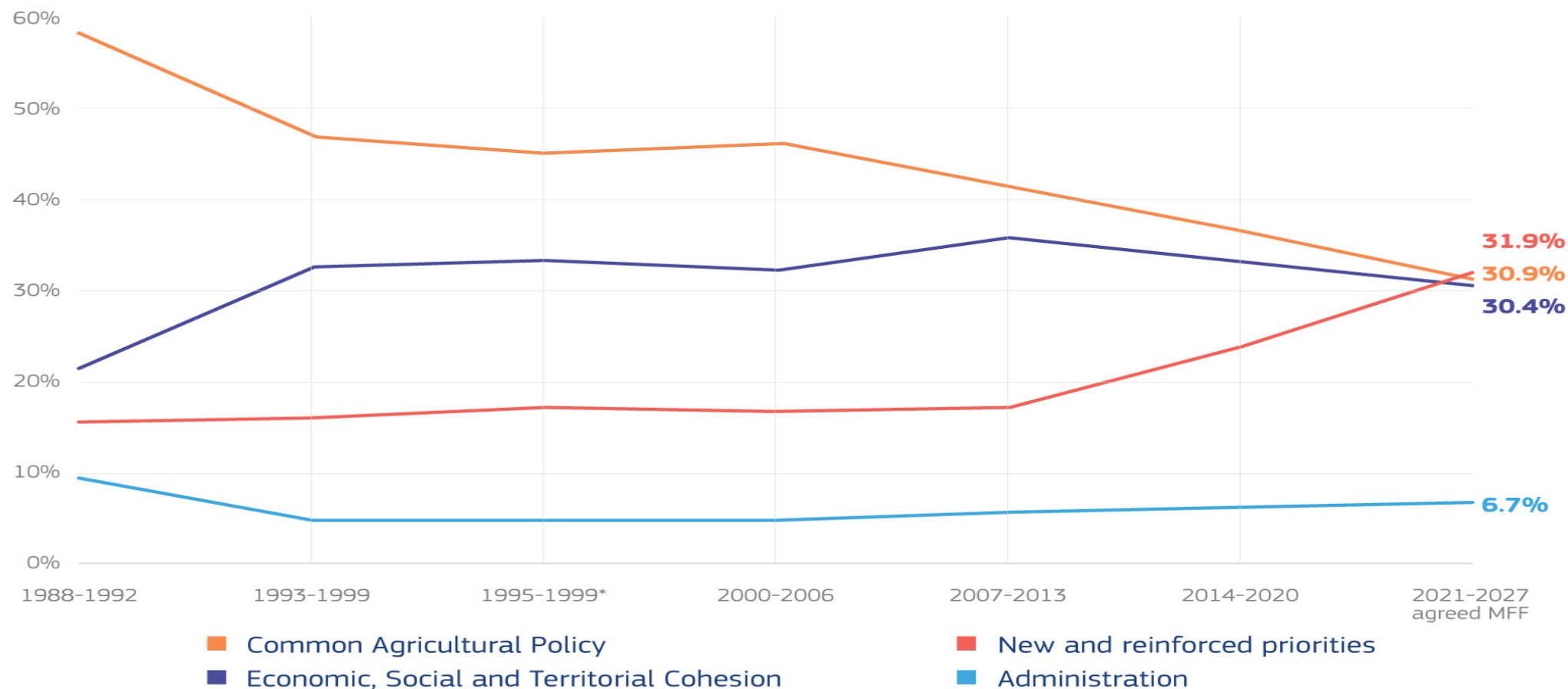
Marius Vahl, nasjonal ekspert, DG Regional and Urban Policy

Januar 2023

Offentlige investeringer i Europa

- **Offentlige investeringer i EU**
 - Litt over 3% av BNP (i underkant av €450 mrd/ år)
- **Nasjonale statsbudsjetter**
 - Ca. 7% til offentlige investeringer, sjelden over 10%
- **EUs budsjett: I stadig større grad et investeringsbudsjett**
 - Historisk: Landbruksoverføringer dominerende post
 - Investeringer gradvis mer prioritert – over halvparten i 2021-27 perioden

Politikkområder i EUs langtidsbudsjetter (Multiannual Financial Frameworks)

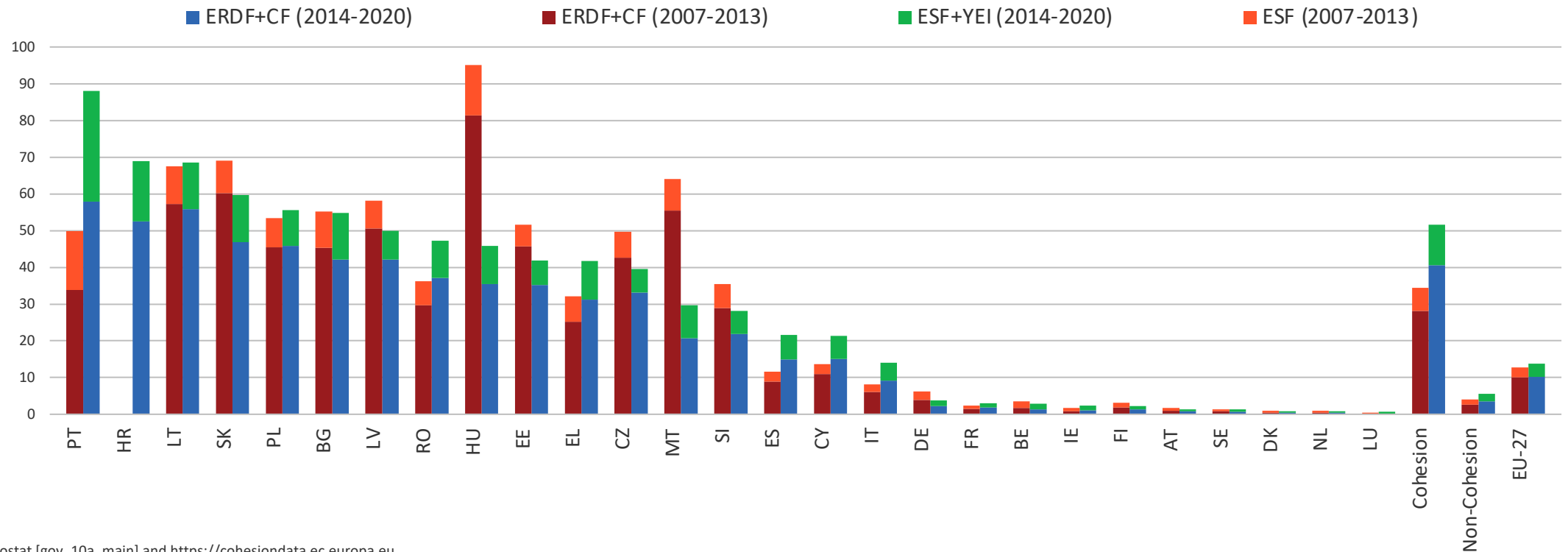
EUs langtidsbudsjett (multiannual financial framework) 2021-27

Viktige investerings-fond og programmer

- **11 programmer med norsk deltagelse; total budsjett: € 167 mrd**
Horizon Europe; Erasmus+; Space (Galileo, Copernicus, etc); European Defence Fund; Digital Europe programme; Single Market Programme; InvestEU Fund; EU4Health; Civil protection; Creative Europe; Employment and Social Innovation Fund
- **Samhørighetspolitikken: redusere økonomiske, sosiale og geografiske forskjeller € 373 mrd**
 - European Regional Development Fund € 226 mrd
 - European Social Fund + € 99 mrd
 - Cohesion Fund € 48 mrd
 - Just Transition Fund € 8 mrd
- => **Samhørighetspolitikken er det største instrumentet for offentlige investeringer i Europa**

Cohesion policy funding relative to government investment in Member States in the 2007-2013 and 2014-2020 periods

Cohesion policy allocations / public investment * 100

Source: Eurostat [gov_10a_main] and <https://cohesiondata.ec.europa.eu>.

Hva slags investeringer?

- Infrastruktur
- Forskning og innovasjon
- Produktive investeringer i SMBer
- Jobbskapings-tiltak
- Miljø-investeringer
- Utstyr og software
- Tilgang til tjenester
- Erfaringsutveksling og nettverksbygging
- Informasjon og kommunikasjon

Samhørighetsfondene 2021-2027

Investment for jobs and growth goal (ERDF and ESF+) eligibility,

Categories of regions

- Less developed regions (GDP/head (PPS) less than 75% of the EU-27 average)
- Transition regions (GDP/head (PPS) between 75% and 100% of the EU-27 average)
- More developed regions (GDP/head (PPS) above 100% of the EU-27 average)

Samhørighetsfondet (Cohesion Fund) – Infrastruktur og miljø

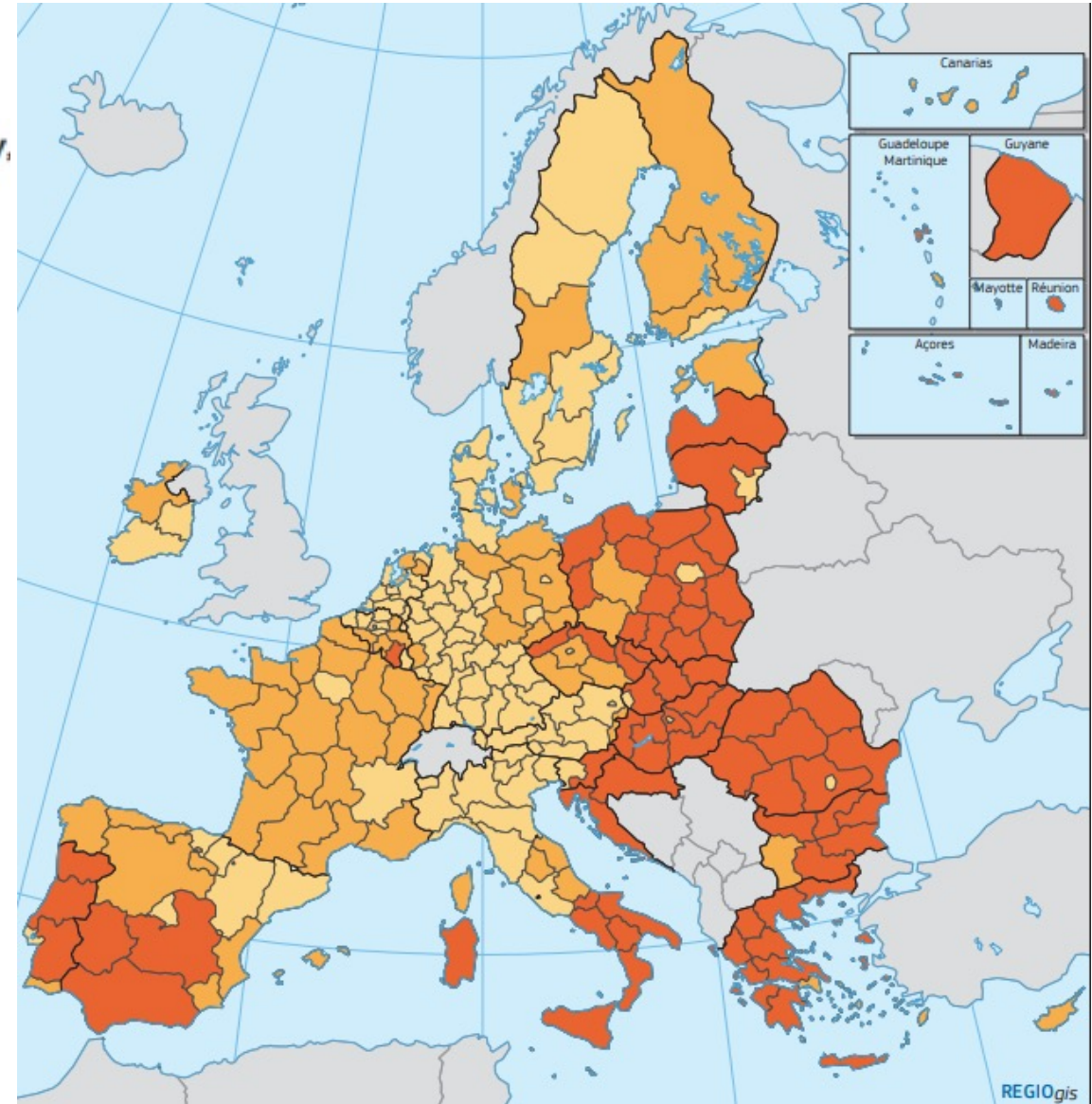
For 15 medlemsland med BNI/innbygger under 90% av EU-gjennomsnittet:
BG, HR, CY, CZ, EE, EL, LV, LT, HU, MT, PL, PT, RO, SI, SK

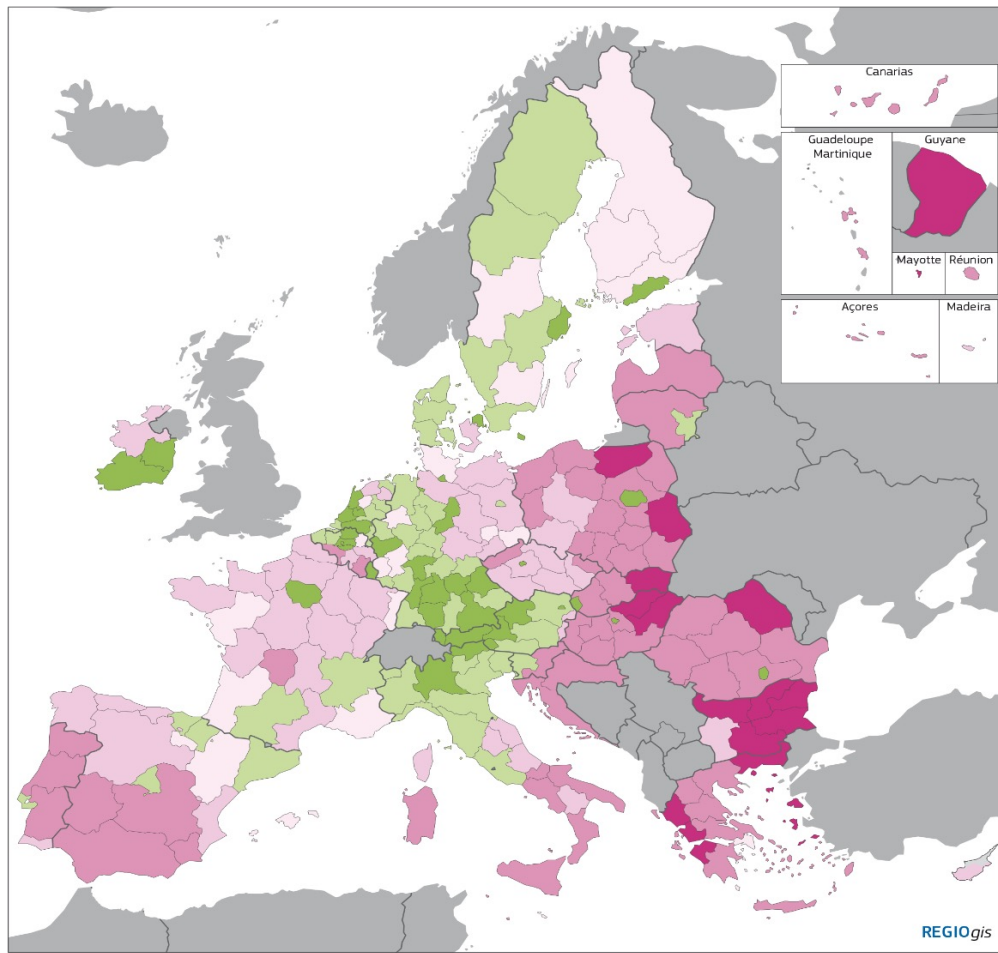
Fondet for rettferdig omstilling (Just Transition Fund) - nytt

Støtte til regioner der det grønne skiftet vil ha størst negative konsekvenser

Samhørighetspolitikken bidrag til EUs politiske målsetninger

- 2/3 av midlene øremerket til det grønne og det digitale skiftet
- Et mer sosialt og inkluderende Europa: medlemsland med 1/3 av befolkningen mottar 2/3 av midlene
- Respekt for demokrati, rettstat og grunnleggende rettigheter betingelse for å motta støtte

Map 2.1 GDP per head (PPS), 2019

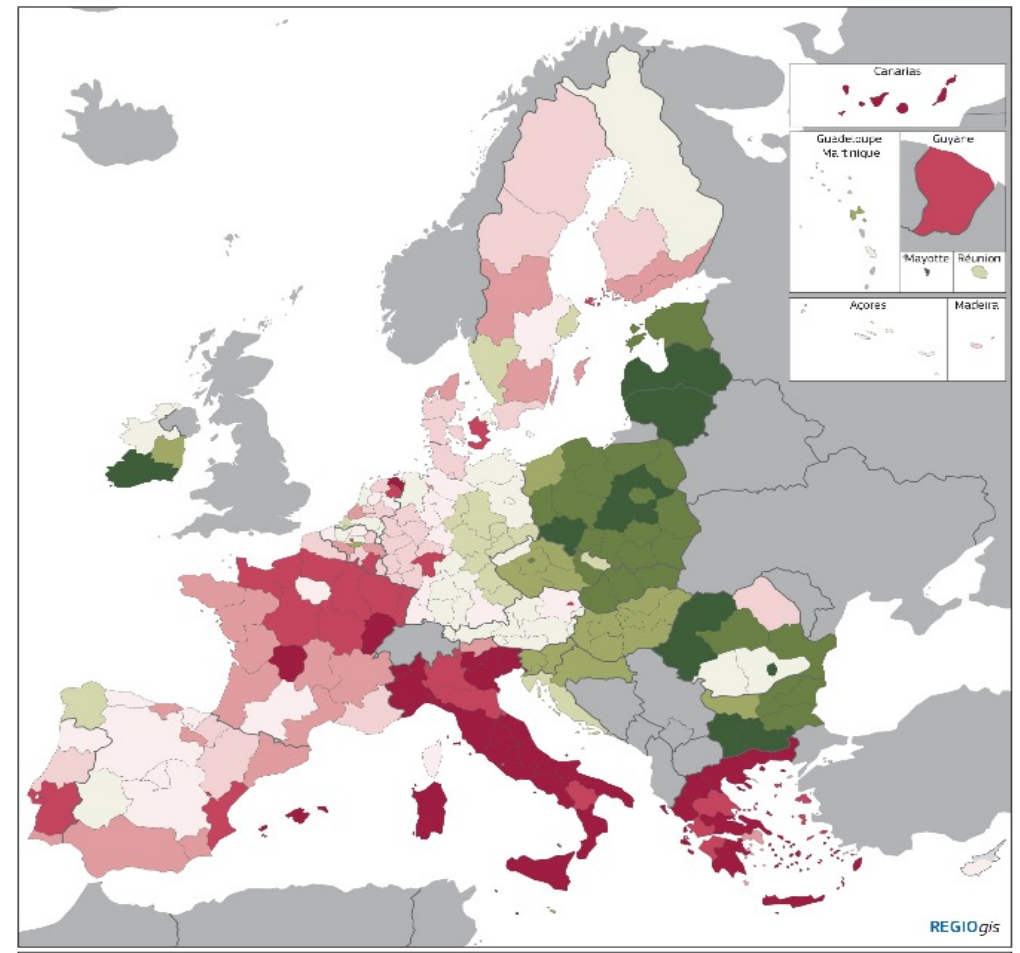
Index, EU-27 = 100

- < 50
- 50 – 75
- 75 – 90
- 90 – 100
- 100 – 125
- >= 125

Source: Eurostat (nama_10r_2gdp).

0 500 km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Map 1 Growth of GDP per head, 2001-2019

Average percentage change on the preceding year

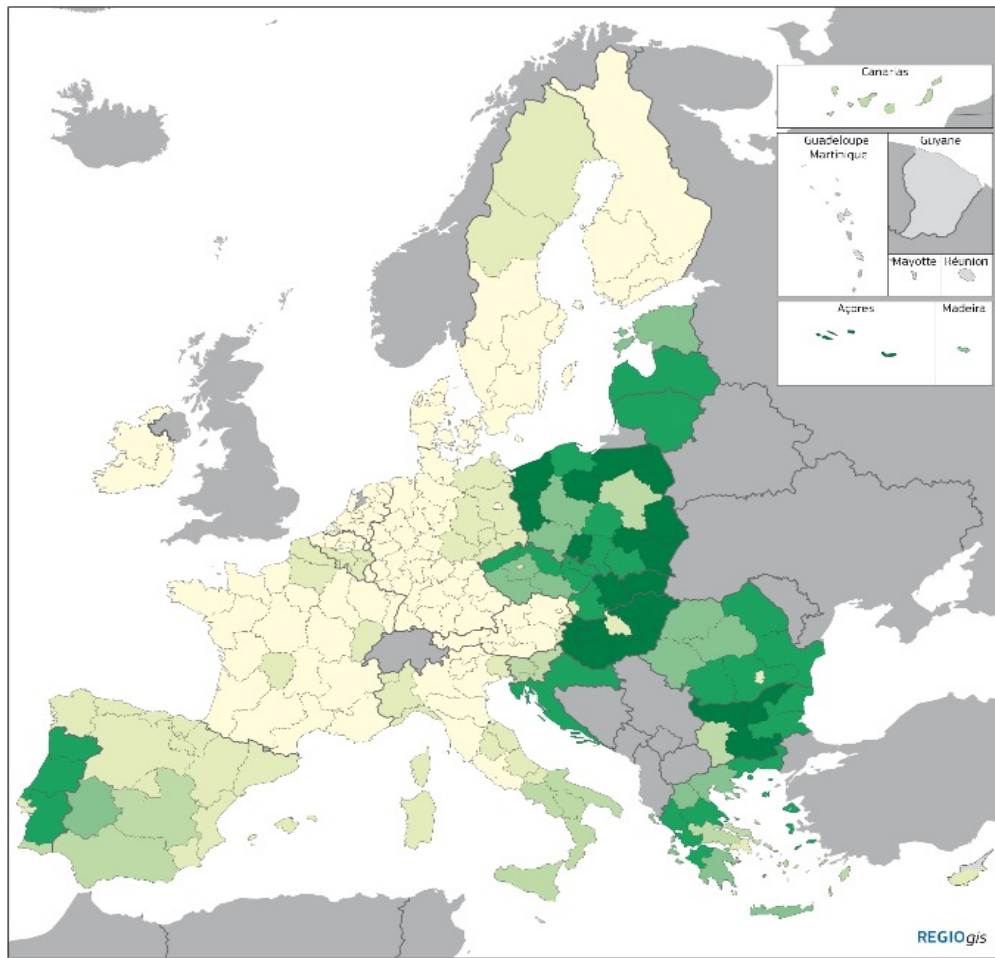
< 0	1.21 – 1.50
0 – 0.50	1.50 – 2
0.50 – 0.75	2 – 3
0.75 – 1	3 – 4
1 – 1.21	> 4

EU-27= 1.21

Source: DG REGIO based on JRC and Eurostat data.

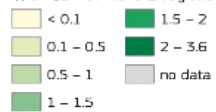
0 500 km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Map 9.6 Cohesion policy allocation, 2014–2020

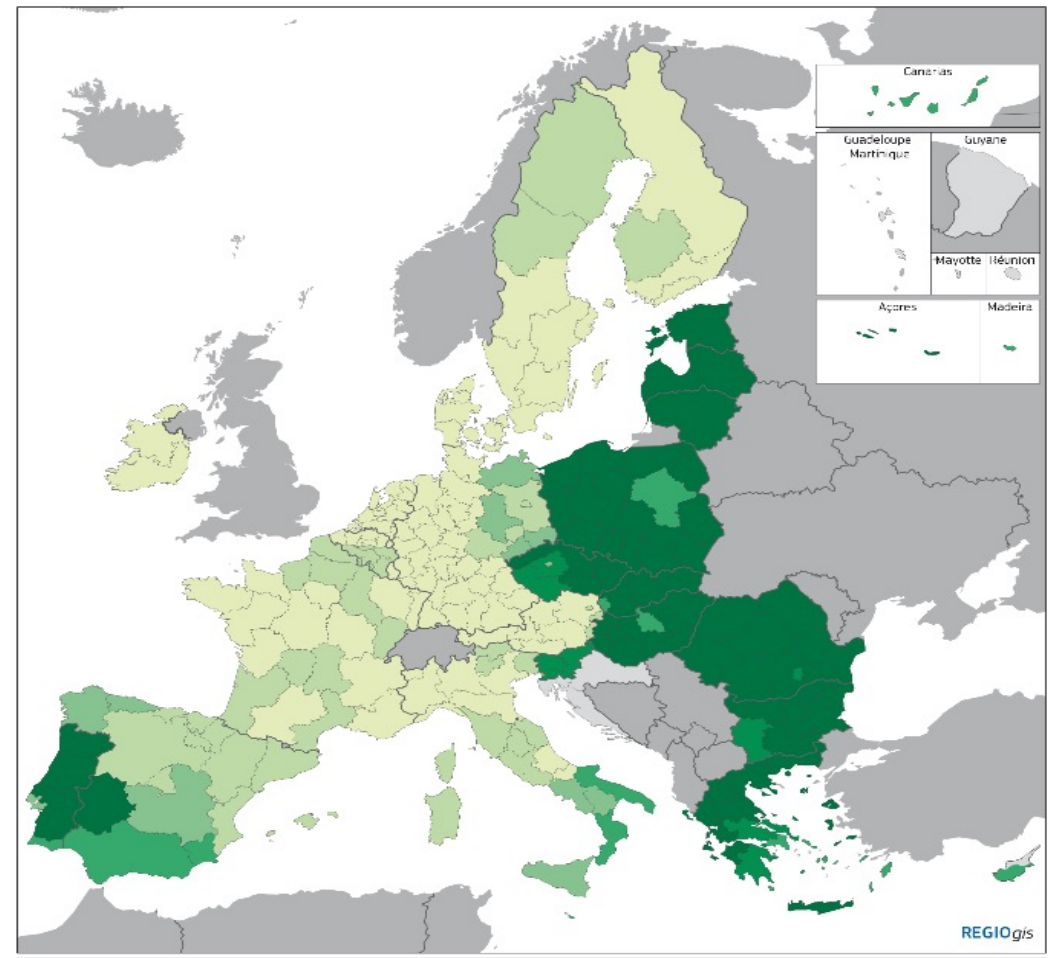
% of GDP of NUTS 2 regions (yearly average)

Source: DG REGIO.

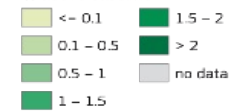
0 500 km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Map 9.7 Impact of the 2014–2020 cohesion policy programmes on GDP in 2023

% above baseline

Source: RHOMOLO.

0 500 km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Konklusjon og aktuelle utfordringer

- “Konvergens-maskinen” fungerer
- Utfordringer
 - **Kriser v langsiktighet**
 - Covid-19 → NextGenerationEU m/ EUs gjenopprettingsfond: €800 mrd
 - Ukraina: flyktninger, energi
 - **Rettsstat og demokrati - reformer og ‘kondisjonalitet’**

EØS-midlene

(EEA and Norway financial mechanisms/ grants)

- Bidrag til **sosial og økonomisk utjevning** i EØS og **styrket bilateralt samarbeid** mellom EØS-landene – Island, Liechtenstein og Norge – og de 15 mottakerlandene i EU
- Hjemlet i EØS-avtalen
- Ikke en del av EUs samhörighetspolitikk - Forvaltes av EØS EFTA landene
- Bidrag: € 2.8 mrd i 2014-21 (dvs ca 0.75% av EUs samhörighets-midler)
- Forhandlinger om 2021-2028 perioden startet i juni 2022.

Takk for oppmerksomheten!

© European Union 2020

Unless otherwise noted the reuse of this presentation is authorised under the [CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) license. For any use or reproduction of elements that are not owned by the EU, permission may need to be sought directly from the respective right holders.

Slide xx: [element concerned](#), source: [e.g. Fotolia.com](#); Slide xx: [element concerned](#), source: [e.g. iStock.com](#)

